

Evropská
komise

Spokojený život v mezích naší planety

7. EAP – všeobecný akční program Unie pro životní prostředí na období do roku 2020

Akční programy jsou od poloviny sedmdesátých let 20. století vodítkem k rozvoji politiky EU v oblasti životního prostředí pro řadu let dopředu. Aktuální program, již sedmý svého druhu, byl přijat Evropským parlamentem a Radou Evropské unie v listopadu 2013 a zahrnuje období až do roku 2020.

Prostřednictvím akčního programu pro životní prostředí (EAP) EU schválila zintenzivnění svého úsilí při ochraně našeho přírodního bohatství, stimulaci růstu a inovací v rámci nízkouhlíkového hospodářství účinně využívajícího zdroje a zajišťování zdraví a dobrých životních podmínek občanů – s ohledem na přírodní meze Země.

Jedná se o společnou strategii, která by měla vést budoucí opatření orgánů EU a členských států, které sdílejí odpovědnost za její provádění a dosahování jejich prioritních cílů.

Program je veden dlouhodobou vizí:

“ V roce 2050 žijeme spokojeně a v ekologických mezích naší planety. Zdrojem naší prosperity a zdravého životního prostředí je inovační a cyklická ekonomika, v níž se ničím neplýtvá a v níž jsou přírodní zdroje spravovány udržitelným způsobem a biologická rozmanitost je chráněna, ceněna a obnovována způsoby, jež posílí odolnost naší společnosti. Náš růst s nízkými emisemi uhlíku je již dávno oddělen od využívání zdrojů a udává krok zabezpečené a udržitelné globální společnosti.”

Světová zdravotnická organizace odhaduje, že faktory v životním prostředí odpovídají až za 20% všech úmrtí v Evropě. Evropa již má vysoké normy pro kvalitu ovzduší, ale v mnoha městech přetrvává znečištění nad přijatelnou mírou. EAP stanoví závazky s cílem zlepšit provádění stávajících právních předpisů a zajistit další snižování znečištění ovzduší a hlukového znečištění. EAP také stanoví dlouhodobou vizi **netoxického životního prostředí** a navrhuje řešit rizika spojená s používáním chemických látek ve výrobcích a chemických směsích, a to zejména látek, jež zasahují endokrinní systém. Zároveň se připravuje předvídatelnější rámec v kombinaci s dalšími investicemi do znalostí pro stimulaci inovací a vývoje udržitelnějších řešení.

Dobrý základ

Pro další čtyři prioritní cíle zahrnuje nový program „podpůrný rámec“, který má Evropě pomoci tyto cíle dosáhnout: lepší provádění právních předpisů, lepší informace zlepšením základny znalostí, větší a moudřejší investice do životního prostředí a úplné začlenění požadavků a hledisek životního prostředí do jiných politik.

4. Lepší **provádění** stávajících právních předpisů přinese řadu výhod. Podle studie provedené v roce 2012 pro Komisi by úplné provedení právních předpisů EU o odpadech do roku 2020 ušetřilo 72 miliard EUR ročně, zvýšilo by roční obrát evropského odvětví nakládání s odpady a recyklace o 42 miliard EUR a vytvořilo by více než 400 000 pracovních míst. Pokud se právní předpisy EU v oblasti životního prostředí provádějí správně, kromě environmentálních přínosů vytvářejí na jednotném trhu rovné podmínky a příležitosti k udržitelným investicím.

EAP považuje za důležité výrazně zlepšit přístup veřejnosti k informacím, aby veřejnost lépe chápala problematiku životního prostředí a aby si lidé mohli zajistit zlepšení vlastního životního prostředí. Program považuje za nezbytné dosáhnout vylepšeného systému inspekci a dohledu a lepšího přístupu ke spravedlnosti v záležitostech životního prostředí.

5. Vědecký výzkum, sledování a podávání zpráv o vývoji životního prostředí znamenají, že se stále prohlubuje naše porozumění životnímu prostředí. Tato **základna znalostí** by měla být dostupnější občanům a tvůrcům politik, aby bylo zajištěno, že politika bude i nadále vycházet z důkladného porozumění stavu životního prostředí. Zároveň bude přístup EU při vytváření politik v této oblasti nadále veden zásadou předběžné opatnosti¹.

Podle našich současných poznatků potřebujeme bezprostřední opatření v oblastech, jako je změna klimatu, úbytek druhů, environmentální prahové hodnoty a ekologické body zlomu. Tyto otázky jsou však složité a musíme zpřesnit naše pochopení, abychom mohli vypracovat co nejúčinnější přístupy. Cílem EAP je vyřešit tyto výzvy zlepšením toho, jak se v celé EU sbírají, spravují a využívají údaje a další informace, investováním do výzkumu pro odstranění nedostatků ve znalostech a vypracováním systematictějšího přístupu k novým a vznikajícím rizikům.

6. Aby bylo možné dosáhnout cílů stanovených v programu, budou nutné odpovídající **investice a inovace** produktů, služeb a veřejných politik z **veřejných a soukromých zdrojů**. Toho je možné dosáhnout jen v případě, že se budou řádně zohledňovat dopady na životní prostředí a také že **tržní signály** budou odrážet skutečné náklady pro životní prostředí. To bude znamenat systematictější uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ postupným ukončováním dotací, které škodí životnímu prostředí, přesunem daňové zátěže z trhu práce na znečištění a rozšířením trhů pro environmentální výrobky a služby. Konkrétně EAP usiluje například o to, aby minimálně 20% podíl rozpočtu EU na období 2014-2020 byl věnován na zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně. Společnosti v rostoucí míře pozorují výhody rozšiřování ekologických inovací a zavádění nových technologií, měření dopadů jejich podnikání na životní prostředí a sdělování informací o životním prostředí investorům a zákazníkům ve výročních zprávách. EAP stanoví některé způsoby, jak je to možné dále rozvíjet.

7. Čtvrtou podpůrnou podmínkou programu je lepší **začleňování** hledisek životního prostředí do dalších oblastí politik, jako je regionální politika, zemědělství, rybolov, energetika a doprava. Systematické posuzování environmentálních, sociálních a ekonomických dopadů politických iniciativ a úplné provádění právních předpisů v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí povedou k lepšímu rozhodování a promyšleným politickým přístupům, které budou znamenat více přínosů.

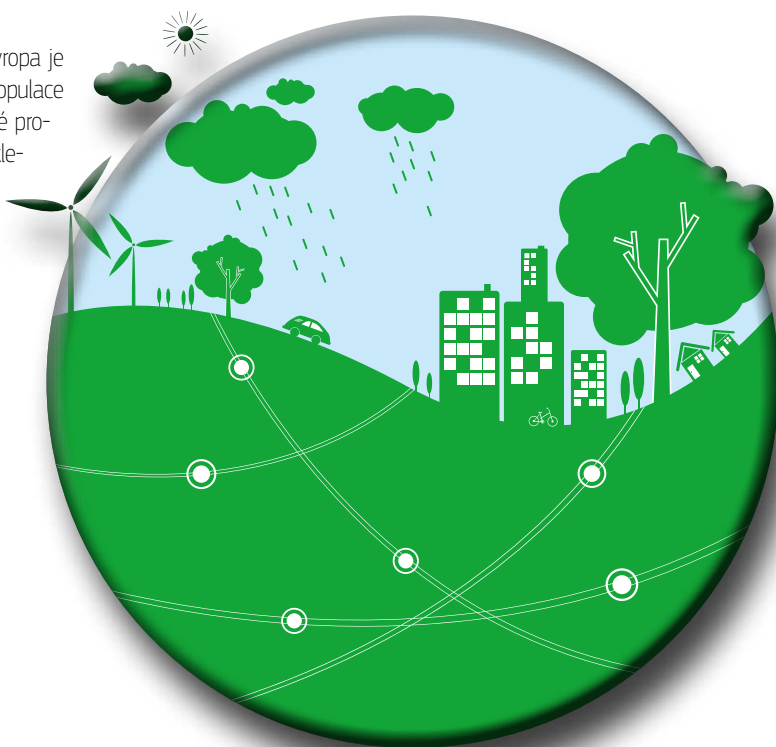
¹ Jak stanoví Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU), zásada předběžné opatnosti má zaručit vysokou úroveň ochrany životního prostředí díky preventivním rozhodnutím v případě nebezpečí: http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/consumer_safety/l32042_cs.htm

Místní, regionální a globální výzvy

K programu patří ještě další dva prioritní cíle.

8. První má pomoci **měštům**, aby se posílila jejich **udržitelnost**. Evropa je hustě osídlená a je pravděpodobné, že do roku 2020 bude 80% populace žít v městských a příměstských oblastech. Města často mají podobné problémy, jako je špatná kvalita ovzduší, vysoká hladina hluku, emise skleníkových plynů, nedostatek vody a odpad. Při řešení těchto problémů je třeba spolupracovat. A proto je cílem EAP prosazovat a rozšiřovat iniciativy, které podporují sdílení inovací a osvědčených postupů ve městech. Cílem je zajistit, aby **do roku 2020 většina měst v EU prováděla politiky udržitelného územního plánování a projektování měst** a využívala fondy EU, které jsou pro tento účel k dispozici.

9. Poslední priorita se týká **širších globálních výzev**. Mnoha prioritních cílů EAP lze dosáhnout pouze ve spolupráci s partnerskými zeměmi nebo v rámci globálního přístupu. EU a její členské státy jsou zavázány účinněji spolupracovat s mezinárodními partnery na přijetí cílů udržitelného rozvoje v návazání na konferenci Rio+20. EAP také navrhuje prozkoumat další kroky, které by bylo možné provést s cílem omezit dopady na životní prostředí za hranicemi EU. „Spokojený život v mezích naší planety“ je celosvětový cíl.

© iStock

© iStock

Odkazy

Zde můžete najít další podrobnosti o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020:

<http://ec.europa.eu/environment/newprg/index.htm>

Kromě toho další informace o politikách a opatřeních poskytují internetové stránky GŘ pro životní prostředí:

http://ec.europa.eu/environment/index_cs.htm

Úřad pro publikace

doi:10.2779/5575

ISBN 978-92-79-33899-1

9 789279 338991